

TEORIA DE LA CRÍTICA LITERÀRIA

Prof.: Enric Sullà

1. Objectius.

A. Objectius generals. L'assignatura pretén: 1) examinar l'estatut, característiques i funció de la Crítica Literària; 2) analitzar la pràctica (sobretot periodística) de la Crítica Literària; i 3) estimular la lectura reflexiva i conscient dels textos crítics i de creació (narrativa o cinematogràfica) i l'actitud crítica en general.

B. Objectius específics. L'assignatura hauria d'aconseguir que l'estudiant fos capaç de: 1) identificar i analitzar els trets bàsics d'un text crític i referir-los a l'obra literària o cinematogràfica; 2) interpretar tant un text crític com una obra literària o una pel·lícula, però també descriure i comparar interpretacions i valoracions; 3) classificar els textos crítics segons els seus principis teòrics i triar i sistematitzar els propis principis crítics; i 4) planificar i escriure una ressenya o text crític.

2. Temes.

1. La institució literària.- 2. Què és i per què serveix la crítica literària. - 3. El discurs de la crítica literària.- 4. La interpretació correcta i la pluralitat de la crítica.- 5. Els valors en/de la literatura.

3. Lectures i pràctiques.

El professor farà una presentació dels aspectes bàsics de cada tema a partir tant de la bibliografia com de la pràctica crítica. Les classes alternaran l'exposició teòrica amb la lectura i la discussió de textos crítics, teòrics i pràctics, amb els/les estudiants. Com en el curs 97-98 es procurarà de fer intervenir en la classe representants dels diferents col·lectius implicats en el procés de producció, distribució i consum de la literatura i, en concret, relacionats amb la crítica literària.

Per tal de dosificar i equilibrar l'exposició i el comentari/discussió teòrics amb les anàlisis pràctiques de textos literaris que seran objecte de ressenyes crítiques, s'estudiaran a classe articles i ressenyes publicades a revistes i diaris. Amb aquesta finalitat, es faran exercicis col·lectius d'anàlisi i redacció d'una ressenya de tipus periodístic. Aquests exercicis es realitzaran sobre obres narratives (novel·les o reculls de contes) publicades o de pel·lícules estrenades amb preferència entre 1996 i 1997, a partir de les quals el primer dia de classe s'efectuarà la selecció definitiva de les que seran treballades a classe o a casa.

Ajudaria a aprofitar millor l'assignatura seguir, entre els possibles, els suplementes de lletres dels diaris *Avui* (dijous), *El País* (dijous en català i dissabte en castellà), *La Vanguardia* (divendres), *ABC* (divendres) i les ressenyes de revistes com ara *Qué leer*, *Lateral*, *Quimera*, *El Urogallo*, *Lletra de canvi* o *Serra d'Or*, i pel que fa al cinema *Fotogramas* o *Dirigido*. També cal prestar atenció a l'organització interna i disposició formal dels suplementes o seccions de lletres.

4. Avaluació.

A més de les intervencions a classe, el curs serà avaluat mitjançant les qualificacions obtingudes mitjançant: 1) una ressenya individual d'entre 100 i 200 línies de 60 espais o una extensió equivalent i 2) una prova escrita que combinarà teoria i pràctica i tindrà com a motiu, naturalment, el model discursiu de la ressenya. Contribuirà a la qualificació (no més d'un 20%) la presentació a classe en grup d'una obra (literària o cinematogràfica) i de les ressenyes que hagi generat i la proposta alternativa que en faci el col·lectiu (que ha de presentar el treball per escrit després) o d'un tema relacionat amb l'assignatura (com ara un fenomen editorial o el prestigi d'un autor o gènere, etc.) amb la bibliografia periodística que hagi generat i l'expressió de l'opinió pròpia

Qualsevol treball i, sobretot, la ressenya individual s'ha de presentar en format DIN A4, mecanografiat o imprès, amb els fulls grapats i numerats, sense enquadernació (ni fulls accessoris), però amb indicació a la portada de la referència bibliogràfica completa del títol ressenyat i del nom del/de la ressenyador/a).

5. Bibliografia.

- AYALA, Francisco (1976), "La disputa de las escuelas críticas", a BECK 1976: 1-5.
- BARTHES, Roland (1963a), "¿Qué es la crítica?", a BARTHES 1964: 301-307.
- (1963b), "Las dos críticas", a BARTHES 1964: 293-299.
- (1964), Essais critiques, París, Seuil. Trad. esp.: Ensayos críticos, B., Seix Barral, 1967.
- BECK, M. et alii (eds.) (1976), The analysis of hispanic texts, Nova York, Bilingual Pres.
- BOURDIEU, Pierre (1968), "Elementos de una teoría sociológica de la percepción artística", a SILBERMANN 1971: 43-80.
- (1994), Razones prácticas, Barcelona, Anagrama, 1997 (caps. 1-3, pp. 11-90).
- BORDWELL, David (1989), Making meaning: Inference and rhetoric in the interpretation of cinema, Cambridge, Mass., Harvard UP. Trad. esp.: El significado del filme, B. Paidós, 1995.
- CALVINO, Italo (1979), Si un nit d'hivern un viatger, trad. M. Puig, B., Edicions 62 ("MOLU/SXX", 12), 1987, pp. 213-217.
- CASTELLET, Josep M. (1974), "Para una crítica de la crítica", a Literatura, ideología, política, B., Anagrama, pp. 164-169.
- CULLER, Jonathan (1976), "Més enllà de la interpretació", Els Marges, 22-23 (1981), pp. 115-122.
- DUBOIS, Jacques (1983), L'institution littéraire, Brussel·les, Labor.
- EAGLETON, Terry (1984), The function of criticism, Londres, Verso.
- ESCARPIT, Robert (1965), Sociología de la literatura, B., Edició de Materials, 1968.
- EVEN-ZOHAR, Itamar (1990), "The literary system", Poetics Today, 11:1, pp. 27-44.
- FUSTER, Joan (1956), "Crítica, críticos", a Obres completes, II: Diari 1952/ 1960, B., Edicions 62, 1969, pp. 208-218.
- GOYTISOLO, Juan (1976), "Escritores, críticos y gendarmes", a BECK 1976: 6-15.
- HABERMAS, Jurgen (1962), Historia y crítica de la opinión pública, B., G. Gili, 1981.
- HALL, John (1979), The sociology of literature, Londres, Longman.
- HERNADI, Paul (ed.) (1981), What is criticism?, Bloomington, Indiana UP.
- JAUSS, Hans Robert (1972), "Petita apologia de l'experiència estètica", Saber, 6 (1985), pp. 13-27.
- JORDAN, Barry (1982), (1986), "Un viaje por la teoría literaria reciente", Quimera, 51, pp. 55-61.
- KERMODE, Frank (1979), "Institutional control of interpretation", a KERMODE 1983: 168-184. Trad. cat.: Saber, 6 (1985), pp. 5-13.
- MAINER, José-Carlos (1988), Historia, literatura, sociedad, M., Instituto de España/ Espasa-Calpe.
- MORENO, Víctor (1994), De brumas y veras. La crítica literaria en los periódicos, Pamplona, Pamiela.
- OLLER, Dolors (1986), "Qui tem la crítica literària?", a La construcció del sentit, B., Empúries, 1986, pp. 103-107.
- SCHMIDT, Siegfried J. (1980), Fundamentos de la ciencia empírica de la literatura, M., Taurus, 1991.
- SCHÜCKING, Levin L. (1931), El gusto literario, Mèxic, FCE, 1969.
- SILBERMANN, Alphons et alii (1968), Sociología del arte, Buenos Aires, Nueva Visión.
- SMITH, Barbara H. (1983), "Contingencies of value", Critical Inquiry, 10:1, pp. 1-35.

- SONTAG, Susan (1964), "Contra la interpretación", a Contra la interpretación, B., Seix Barral, 1969, pp. 11-24. Reedició: M., Visor, 1996.
- STAROBINSKI, Jean (1967), "La relación crítica", a La relación crítica, M., Taurus, 1974, pp. 9-27.
- STEINER, George (1965), "To civilize our gentlemen", a Language and silence, Harmondsworth, Penguin, 1967, pp. 77-90. Trad. esp.: "Para civilizar a nuestros caballeros", a STEINER 1984: 35-50.
- (1979), "Crítico/Lector", a STEINER 1984: 92-131.
- (1984), Lecturas, obsesiones y otros ensayos, M., Alianza Editorial, 1990.
- VALLEJO, Mary Luz (1993), La crítica literaria como género periodístico, Pamplona, Eunsa.
- VILLANUEVA, Darío (1984), "Crítica literaria y literatura española del siglo XX", a El polen de ideas, B., PPU, 1991, pp. 163-174.
- WELLEK, René (1974), "Poetics, interpretation, and criticism", a WELLEK 1982: 33-47.
- (1976), "Criticism as evaluation", a WELLEK 1982: 48-63.
- (1982), The attack on literature, Brighton, Harvester Press.
- WELLEK, René & WARREN, Austin (1949), Teoría literaria, M., Gredos, 1979.